

осигуряване чрез постепенно принуждаване на хората сами да предприемат мерки, за да осигурят живота си след пенсионирането, като същевременно се изпълняват всички вече поети от системата ангажименти.

На практика това е нов подход за разпределение и преразпределение на създаваните блага, като успоредно с това се култивира и стимулира поведение на лична отговорност за постигане на необходимото и достатъчно материално и финансово положение, осигуряващо достоен начин на живот в обществото. В този смисъл може да се припомни, че преди зората на едромасщабното производство във времето на втората половина на XIX век много малко хора са били наети на работа с постоянна заплата. Нещо повече, когато промишленото производство се появява за първи път в Америка, самата идея за постоянна работа е смятана за унизителна, ако не и заплаха за личната свобода. На практика всеки е бил длъжен сам да осигури живота и старините си. Очевидно съвременното и бъдещото развитие на икономиката отново поставя същото условие и задължение, тъй като както заплатите, така и помощите стават все по-несигурни. Може да се каже, че няма точни параметри за границата между работно и неработно време. Работата се превръща в приоритет. Домът не е мястото за почивка от платената работа. Както сполучливо отбелязва Рейч: "Зараждащата се икономика работи двадесет и четири часа седем дни в седмицата" (Рейч, 2002, с. 91).

Резерви за стимулиране и ускоряване на развитието на позитивни процеси в обществото могат да се търсят чрез квалификация и образование на хората, а също и чрез правилно, рационално и целенасочено използване на човешките ресурси, без оглед на пол, възраст, социален статус и етническа принадлежност. По този начин ще бъдат поставени под контрол такива негативни процеси като нарастване на безработицата и бедността, повишаване на социалните помощи и данъците, унищожаване на материалната инфраструктура и замърсяване на околната среда.

Може да се каже, че в страните с развита пазарна икономика сериозно се преразглеждат проблемите със съществуващите системи за социална защита. Повече от ясно е, че тези проблеми придобиват особено негативно влияние по отношение на икономическото развитие на сравнително по-бедните страни. Тенденцията към непрекъснато нарастване на средствата за социално подпомагане или поддържането им на високо ниво, когато няма растеж на икономиката, е сигурен сигнал, че се губи контролът над социално-икономическите процеси в обществото, тъй като застрашително се увеличава дисбалансът между тези, които работят, и тези, които получават, без да се трудят.